

[Lorentzen.]

grundlovsfortolkning, idet de dog alle erkender, at lovgivningsmagtens fortolkning må indgå som et stærkere led i en grundlovsfortolkning end i en almindelig lov.

Til § 51 har udvalget ønsket at knytte den bemærkning i betænkningen, at det finder det nødvendigt, at der ved en tilføjelse til retsplejeloven eller anden lov tilvebringes hjemmel for, at de af rigsdagen nedsatte kommissioner kan afhøre personer under samme vidnepligt som domstolene.

Med hensyn til § 60 har udvalget bøjet sig for de røster, der såvel i befolkningen som i rigsdagen har rejst sig mod paragraffen. Det, man har kritiseret, er særlig dette, at rigsdagens medlemmer kunne være medlemmer af rigsretten, når de kort i forvejen havde været med til at rejse tiltale mod en eller flere ministre. Derfor foreslås det, at rigsretten skal bestå af indtil 15 medlemmer af rigets øverste domstol og et tilsvarende antal af rigsdagen efter forholdstal valgte udenfor rigsdagen. Dernæst sker der den ændring, at valget sker på 6 år, dog således at hvis en sag er rejst ved rigsretten, beholder de af rigsdagen valgte medlemmer deres sæde i retten for denne sags vedkommende, selvom det tidsrum, for hvilket de er valgt, udløber. Efter ændringsforslaget er Højesterets præsident ikke født formand for rigsretten, men kan naturligvis vælges til formand.

Det er dernæst tanken, at den nærmere procedure ved rigsretten, herunder afgørelsen af, hvem der skal være offentlig anklager for retten, skal fastsættes ved en særlig lov.

Ændringsforslaget til § 60 har ikke lagt sig fast på tallene, 15-15, idet der kun står „indtil 15“, og følgelig må der være hjemmel til at fastsætte et mindre tal i den almindelige lov om rigsretten. Vi er naturligvis alle klar over, at dette ret høje tal har relation til, at så mange som mulig af de politiske partier skal være i stand til at vælge medlemmer til rigsretten.

Til § 62 har udvalget ønsket at gøre den bemærkning, at forbudet mod at nedsætte særdomstole med dømmende myndighed ikke kun gælder allerede foreliggende retssager, men også en vilkårlig henlæggelse af grupper af fremtidige retssager til sådanne domstole. Iøvrigt anser jeg bestemmelsen om, at særdomstole med dømmende myn-

dighed ikke kan nedsættes, som en nydannelse alle bør hilse med tilfredshed.

Vi kommer nu til den meget vigtige § 64, og jeg skal straks bekende, at det er med særlig stor glæde, jeg omtaler det ændringsforslag, som flertallet har været enigt om at stille til § 64, stk. 2, 2. pkt. Paragraffen omhandler domstolenes adgang til at påkende ethvert spørgsmål om øvrighedsmyndighedens grænser, altså et såre vigtigt område, og grundlovsforslaget indeholder den nydannelse, at påkendelsen af disse spørgsmål ved lov kan henlægges til en eller flere forvaltningsdomstole. Der har ikke fra nogen side indenfor udvalget været rejst indsigelse mod den herved hjemlede adgang til oprettelse af en specialdomstol, vi erkender alle, at der kan anføres gode grunde herfor. Ingen kan benægte, at f. eks. en specialdomstol som sø- og handelsretten i København, hvor flere betydende mænd indenfor handel og søfart har siddet som dommere, har været en overordentlig dygtig ret og af stor værdi for retsvæsenet. Man har derimod fra flere sider taget afstand fra lovforslagets tanke om, at der skal kunne etableres overforvaltningsdomstole, der udelukker Højesteret fra at kunne sige det sidste ord i sagen. Jeg erkender, at jeg hører til dette hold af modstandere mod at udelukke Højesteret, dels fordi jeg mener, at det vil svække autoriteten hos rigets øverste domstol, dels fordi jeg deler den opfattelse, at Højesteret alene har forudsætning for at danne sig det bredere overblik over dansk lov og ret, som sikrer enheden og sammenhængen i retsudviklingen. Derfor hilser jeg med glæde, at hele udvalget er gået ind for, at spørgsmål om øvrighedsmyndighedens grænser, der måtte opstå indenfor et til en forvaltningsdomstol henlagt sagområde, skal kunne indbringes for rigets øverste domstol til endelig afgørelse, dog således at de nærmere regler herom fastsættes ved lov.

Til § 65, sidste punktum, tilføjer udvalget i betænkningen, at denne bestemmelse forudsætter en almindelig ordning, hvorefter dommere administrativt kan afskediges ved en bestemt alder, for tiden i medfør af lov nr. 193 af 20. maj 1933 ved det fyldte 70. år. Man er enig om, at det er hensigten med bestemmelsen at sikre dommere mod at lide indtægtstab ved tidligere uansøgt afskedigelse efter det 65. år, og at altså tidsrummet fra en dommers afskedigelse til det tids-